

ГОЛОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

11/10-1122

07.04.2017

Директору Національного
антикорупційного бюро України

СИТНИКУ А.С.

Шановний Артеме Сергійовичу!

Надсилаємо адресований Вам депутатський запит народного депутата України Соболева С. В., оголошений на засіданні Верховної Ради України 7 квітня 2017 року, для розгляду і надання відповіді автору запиту і Верховній Раді України у встановлений чинним законодавством 15-денний термін.

Додаток: депутатський запит на 8 арк. у 1 прим.

З повагою

А. ПАРУБІЙ

**НАРОДНИЙ ДЕПУТАТ УКРАЇНИ
СОБОЛЄВ СЕРГІЙ ВЛАДИСЛАВОВИЧ**

01008, м. Київ, вул. Грушевського, б.5, Верховна Рада України, e-mail: Soboliev.Serhii@rada.gov.ua

№ 911

“05” квітня 2017 р.

**Директору Національного антикорупційного
бюро України
Ситнику А.С.**

03035, м. Київ, вул. Василя Сурикова, 3

ДЕПУТАТСЬКИЙ ЗАПИТ

Про вчинення головою Запорізької обласної державної адміністрації Брилем К.І. та головами районних державних адміністрацій кримінального правопорушення в рамках проведення операції «Урожай-2016», спрямованого на протиправне заволодіння близько 10000 гектарами пасовищ, сіножатей та інших угідь на території Запорізької області, які підлягають розподілу між власниками земельних часток (паїв)

Шановний Артеме Сергійовичу!

Нещодавно в засобах масової інформації було повідомлено, що Національним антикорупційним бюро здійснюється досудове розслідування кримінального провадження відносно посадовців Головного управління Держгеокадастру у Запорізькій області та Запорізької обласної державної адміністрації, які підозрюються у використанні службового становища для отримання неправомірної вигоди від юридичних осіб, що спричинило збитки державі та державним підприємствам в сумі близько 115 млн. грн.

Мною, як народним депутатом України, протягом тривалого часу досліджувалися факти щодо реалізації незаконної схеми, організованої головою Запорізької обласної державної адміністрації Брилем Костянтином Івановичем, участь у якій брали голови районних адміністрацій Запорізької області (Токмацької, Запорізької, Розівської, Вільнянської, Якимівської, Чернігівської, Більмацької, Оріхівської, Бердянської, Михайлівської, Новомиколаївської, Пологівської, Василівської та інших районних державних адміністрацій), а також посадові особи Головного управління Держгеокадастру у Запорізькій області. Така схема спрямована на заволодіння тисячами гектарів землі державної і колективної власності на території Запорізької області. Мною були надіслані численні депутатські звернення до голів районних адміністрацій Запорізької області, Державної служби України з питань геодезії картографії та кадастру, інших державних органів, і були опрацьовані дані, зазначені в отриманих відповідях, та інформація від мешканців Запорізької області, які постраждали внаслідок реалізації цієї незаконної схеми.

Таким чином, мною були зібрані матеріали, які підтверджують допущення численних порушень і зловживань, спрямованих на протиправне заволодіння землями, які належали колективним сільськогосподарським підприємствам, сільськогосподарським кооперативам, сільськогосподарським акціонерним товариствам на праві колективної власності, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай). Вважаю, що вказані матеріали мають бути досліджені в рамках згаданого вище кримінального провадження.

Так, на підставі розпорядження голови Запорізької обласної державної адміністрації від 13.04.2016 року «Про організацію проведення операції «Урожай-2016», в Запорізькій області у 2016 році було проведено таку операцію під назвою «Урожай-2016», метою якої було задекларовано забезпечення збільшення надходжень до місцевих бюджетів, легалізація зайнятості населення та виявлення зловживань у використанні землі на території Запорізької області. У 2017 році анонсовано проведення операції «Урожай-2017».

За офіційними даними Запорізької обласної державної адміністрації, за результатами першого етапу проведення операції «Урожай-2016» було сформовано базу даних шляхом збору інформації щодо наявних земель, землекористувачів, проведено моніторинг посівних площ, культур. Також, стало відомо про невитребувані земельні частки (паї), які займають значні площі на території Запорізької області.

Наприкінці 2016 року відрпортував, що було обстежено майже 2 млн. га. земельних ділянок та виявлено, що незаконно використовуються 34 тис. га. За результатами перевірки було укладено 109 договорів оренди земельних ділянок сільськогосподарського призначення з юридичними і фізичними особами на загальну площу 2,8 тис га.

Незважаючи на це, проведення операції «Урожай-2016» насправді призвело до значного збільшення кількості зловживань та незаконного заволодіння землею підприємствами, безпосередньо пов'язаними із головою Запорізької облдержадміністрації

Так, внаслідок проведення ініційованої головою Запорізької ОДА операції «Урожай-2016» були виявлені землі, визначені як «невитребувані земельні частки (паї)». Переважно до цих земель були віднесені пасовища та сіножаті, розташовані поблизу сільських населених пунктів Запорізької області, які використовувалися для сінокосіння і випасання худоби та відносились до земель колективної власності, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай).

Після цього за дорученням та з відому у 2016 році у Запорізькій області головами районних адміністрацій Запорізької області (Токмацької, Запорізької, Розівської, Вільнянської, Якимівської, Чернігівської, Більмацької, Оріхівської, Бердянської, Михайлівської, Новомиkolaївської, Пологівської, Василівської та інших районних державних адміністрацій) видавалися незаконні розпорядження, згідно із якими в оренду передавалися пасовища, сіножаті, багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя. Важливим є те, що саме ці землі підлягають розподілу між особами, які мають право на земельну частку (пай), оскільки їм надавалися дозволи на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації) та набуття відповідних земель в оренду, а у деяких випадках землепорядна документація вже знаходилася на стадії затвердження.

Для реалізації незаконної схеми заволодіння землями, що належали колективним сільськогосподарським підприємствам, сільськогосподарським кооперативам, сільськогосподарським акціонерним товариствам на праві колективної власності, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), було задіяно

декілька раніше створених сільськогосподарських підприємств, а також фермерських господарств, зокрема Фермерське господарство Випробничий комплекс «Агроленд» (ЄДРПОУ 40559085), зареєстроване на який є чоловіком штатного радника

Як вже зазначалось, основним предметом протиправного заволодіння у даному випадку стали значні площі пасовищ та сінокосів, що відносяться до земель, які й до сьогодні не нерозподілені між особами, які мають право на земельну частку (пай), та наразі використовуються місцевим населенням для сінокосіння і випасання худоби та є запорукою існування тваринництва у відповідній місцевості.

Для реалізації протиправного заволодіння такими землями залучаються голови районних державних адміністрацій. Саме вони масово, спираючись на своє право передавати в оренду для використання за цільовим призначенням нерозподілені (невитребувані) земельні ділянки на строк до моменту отримання їх власниками державних актів на право власності на земельну ділянку (ст. 13 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)»), видають розпорядження про надання фермерським господарствам або іншим суб'єктам господарської діяльності дозволів на розробку технічних документацій із землеустрою або проекту із землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди земель, що перебували у колективній власності, але не були до сьогоднішнього дня розподілені між особами, які мають право на земельну частку (пай).

При цьому, під час їх видачі, не враховується та ігнорується той факт, що не всі землі можна віднести до земельних ділянок. Для того, щоб землю можна було називати земельною ділянкою, вона повинна бути сформована у земельну ділянку, а це, в свою чергу, потребує проходження певних обов'язкових процедур.

Так, у відповідності до частини 1 ст. 79 Земельного кодексу України, земельна ділянка – це частина земної поверхні з установленими межами, певним місцем розташування, з визначеними щодо неї правами.

У частині 1 ст. 79-1 Земельного кодексу України зазначено, що формування земельної ділянки полягає у визначенні земельної ділянки як об'єкта цивільних прав. Формування земельної ділянки передбачає визначення її площі, меж та внесення інформації про неї до Державного земельного кадастру.

У відповідності до частині 2 ст. 79-1 Земельного кодексу України, формування земельної ділянки здійснюється зокрема за проектом землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв).

Відповідно до ст. 7 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)» встановлено, що саме у проекті землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв) визначаються місце розташування земельних ділянок, їх межі та площі сільськогосподарських угідь, що підлягають розподілу між власниками земельних часток (паїв), їх цільове призначення, дії обмежень (обтяжень) у використанні земельних ділянок, у тому числі земельних сервітутів.

У ст. 8 цього ж Закону, визначено, що документація із землеустрою щодо виділення земельних часток (паїв) у натурі (на місцевості) власникам земельних часток (паїв) включає:

- проект землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв);
- технічну документацію із землеустрою щодо встановлення (відновлення) меж земельної ділянки в натурі (на місцевості).

Таким чином, для того, щоб певні землі, які перебували у колективній власності, віднести до нерозподілених (невитребуваних) земельних ділянок та передавати їх в оренду,

вони, перш за все, повинні бути сформовані у земельні ділянки шляхом розробки проекту землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв), який у відповідності до ст. 7 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)», затверджується на зборах більшістю власників земельних часток (паїв) у межах земель, які перебувають у користуванні одного сільськогосподарського підприємства, що оформляється відповідним протоколом.

Між тим, в рамках проведення операції «Урожай-2016», голови районних державних адміністрацій Запорізької області, перевищуючи свої повноваження, ігноруючи та оминаючи вищезазначену процедуру, надають дозволи на розробку технічних документів із землеустрою або проектів із землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди нерозподілених (невитребуваних) земельних ділянок, за відсутності факту формування таких земельних ділянок.

Видаючи такі розпорядження голови районних державних адміністрацій перевищують свої службові повноваження та зловживають ними всупереч інтересам служби, грубо порушуючи ст. 19 та 119 Конституції України, ст. ст. 3 та 6 Закону України «Про місцеві державні адміністрації», ч.1 ст.79 та ст. 79-1 Земельного кодексу України, ст.ст. 7, 8, 13 Закону України «Про порядок виділення в натурі (на місцевості) земельних ділянок власникам земельних часток (паїв)».

Наслідками таких дій є заволодіння землею, вчинене із порушенням порядку, визначеного чинним законодавством України, без дотримання чітко визначених законодавством обов'язкових процедур, а також із ігноруванням виключного права власників земельних часток (паїв) на затвердження на їх зборах проекту землеустрою щодо організації території земельних часток (паїв).

Наразі, жодних заходів для захисту та відновлення порушень інтересів держави, у тому числі, претензійно-позовного характеру, не було вжито.

Вказане свідчить про неналежне здійснення захисту порушених інтересів держави уповноваженим органом – Держгеокадастром.

Викладені порушення є порушенням інтересів держави у розумінні ст.23 Закону України «Про прокуратуру». При цьому, неналежне здійснення захисту порушених інтересів держави уповноваженим органом є підставою для представництва інтересів держави в суді органами прокуратури.

В якості прикладів, що можуть свідчити про вищезазначені порушення, та потребують перевірки з Вашого боку, навожу наступні розпорядження голів районних державних адміністрацій:

1) Токмакської районної державної адміністрації:

- від 02.06.2016 року №204, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 35 га рілля;

- від 08.06.2016 року №212, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 25 га пасовищ;

- від 08.06.2016 року №213, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 35 га пасовищ;

- від 13.06.2016 року №219, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 30 га пасовищ;

- від 23.03.2016 року №89, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 18 га нерозподілених (не витребуваних) земельних часток (паїв);

- від 23.03.2016 року №90, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 5 га багаторічних насаджень;

- від 23.03.2016 року №91, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 24 га кормових угідь;

- від 04.04.2016 року №108, відповідно до якого передається в оренду на 35 років 4,5 га рілля;
- від 05.04.2016 року №111, відповідно до якого передається в оренду на 30 років 5,2 га рілля;
- від 11.05.2016 року №155, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 6 га пасовищ;
- від 11.05.2016 року №156, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 2 га пасовищ;
- від 11.05.2016 року №157, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 6 га пасовищ;
- від 12.05.2016 року №160, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 9 га рілля;
- від 12.05.2016 року №161, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 60 га сіножатей;
- від 25.05.2016 року №181, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 100 га пасовищ;
- від 26.05.2016 року №182, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 52 га рілля;
- від 26.05.2016 року №184, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 15 га сіножатей;
- від 26.05.2016 року №186, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 30 га пасовищ;
- від 26.05.2016 року №189, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 6 га пасовищ;
- від 26.05.2016 року №190, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 200 га пасовищ;
- від 26.05.2016 року №191, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 150 га пасовищ;
- від 30.05.2016 року №199, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 100 га пасовищ;
- від 25.05.2016 року №192, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 29,10 га пасовищ;
- від 30.05.2016 року №198, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 34 га сіножатей;
- від 30.05.2016 року №200, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 1 га пасовищ;
- від 11.08.2016 року №291, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 51 га, із них 49 га багаторічних насаджень та 2 га пасовищ;
- від 11.08.2016 року №292, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 20 га пасовищ;
- від 11.08.2016 року №293, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 20 га пасовищ;
- від 16.08.2016 року №297, відповідно до якого передається в оренду на 35 років 6 га сіножатей;
- від 16.08.2016 року №298, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 40 га рілля;
- від 16.08.2016 року №299, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 3 га рілля;
- від 16.08.2016 року №300, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 17,2 га рілля;

га пасовищ;

- від 16.08.2016 року №301, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 5 га рілля;
- від 05.09.2016 року №321, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 350,8 га, із них 343,7 га пасовищ та 7,1 га рілля;
- від 09.09.2016 року №327, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 50 га пасовищ;
- від 13.10.2016 року №364, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 147,7 га поліпшених пасовищ;
- від 13.10.2016 року №366, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 11,10 га рілля;
- від 13.10.2016 року №371, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 35 га сіножатей;
- від 13.10.2016 року №373, відповідно до якого передається в оренду на 25 років 7 га пасовищ;
- від 31.10.2016 року №385, відповідно до якого передається в оренду на 25 років 7 га пасовищ;
- від 11.11.2016 року №403, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 35 га рілля;
- від 11.11.2016 року №404, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 15 га пасовищ;
- від 11.11.2016 року №405, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 40 га багаторічних насаджень;
- від 11.11.2016 року №409, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 6,8 га пасовищ;
- від 11.11.2016 року №410, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 8,2403 га пасовищ;
- від 11.11.2016 року №411, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 6 га рілля;
- від 14.11.2016 року №412, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 18 га рілля;
- від 15.11.2016 року №416, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 12 га пасовищ;
- від 11.05.2016 року №157, відповідно до якого передається в оренду на 49 років 20 га сіножатей;
- від 10.06.2016 року № 214, відповідно до якого надається дозвіл на розробку земельпорядної документації ФГ «АГРО ЛІДЕР ПЛЮС» щодо проведення інвентаризації нерозподілених (невитребуваних) земельних часток (паїв) із земель колективної власності по колишньому КСП «ім.Кірова» за межами населених пунктів на території Жовтневої сільської ради Токмацького району Запорізької області орієнтовною площею 15,0 га та формування нових угідь;
- від 13.06.2016 року № 215, відповідно до якого надається дозвіл на розробку земельпорядної документації громадянину Дублію Миколі Михайловичу щодо проведення інвентаризації нерозподілених (невитребуваних) земельних часток (паїв) із земель колективної власності по колишньому КСП «ім.Котовського» за межами населених пунктів на території Долинської сільської ради Токмацького району Запорізької області орієнтовною площею 15,0 га та формування нових угідь;
- від 05.10.2016 року № 352, відповідно до якого надається дозвіл на розробку земельпорядної документації громадянину Романюку Олександру Сергійовичу щодо

проведення інвентаризації нерозподілених (невитребуваних) земельних часток (паїв) із земель колективної власності по колишньому КСП «Батьківщина» за межами населених пунктів на території Жовтневої сільської ради Токмацького району Запорізької області орієнтовною площею 28,0 га та формування нових угідь;

- інші розпорядження, у відповідності до яких в оренду передано пасовища, сіножаті, багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя, із земель, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), або розпорядження, якими надано дозвіл на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації), що дозволяє набуті такі землі в оренду, або затверджено таку землепорядну документацію;

2) Запорізької районної державної адміністрації:

- від 07.11.2016 року №756, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічних документацій із землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 14,64 га рілля;

- від 22.08.2016 року №548, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проектів землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 15,7 га сіножатей та 15,0 га пасовищ;

- від 17.08.2016 року №542, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічних документацій із землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 28 років 19,03 га та 9,69 га багаторічних насаджень;

- від 30.06.2016 року №433, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 28 років 3,89 га та 8,22 га багаторічних насаджень;

- від 30.06.2016 року №432, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 20,8 га та 30 га сіножатей;

- від 30.06.2016 року №431, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 6,5 га, 20 га, 27 га, 22 га та 10 га сіножатей;

- від 06.07.2016 року №444, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 18,5 га сіножатей;

- від 26.09.2016 року №635, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 27,3 га та 80 га сіножатей;

- від 26.09.2016 року №634, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 22,49 га та 2,84 га багаторічних насаджень;

- від 21.01.2016 року №35, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічних документацій із землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 41,76 га рілля;

- від 15.04.2016 року №262, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічних документацій із землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 78,55 га сіножатей;

- від 15.04.2016 року №261, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічних документацій із землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 10,4053 га рілля;

- від 08.06.2016 року №379, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 17,86 га

сіножатей;

- від 08.06.2016 року №378, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 27,5 га сіножатей;

- від 27.10.2016 року №720, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 19 га пасовищ;

- від 27.10.2016 року №718, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 3,9 га пасовищ;

- від 27.10.2016 року №719, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 10 га пасовищ;

- від 12.10.2016 року №691, відповідно до якого затверджується проект землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 9,5 га сіножатей;

- від 12.10.2016 року №690, відповідно до якого затверджується проект землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 14 га сіножатей;

- від 12.10.2016 року №689, відповідно до якого затверджується проект землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 74 га рілля;

- від 10.10.2016 року №671, відповідно до якого затверджується проект землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 14,2 га пасовищ;

- від 10.10.2016 року №670, відповідно до якого затверджується проект землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 9,3 га сіножатей;

- від 06.10.2016 року №662, відповідно до якого затверджується проект землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 5,7 га пасовищ;

- від 06.10.2016 року №661, відповідно до якого затверджується проект землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 11,5 га пасовищ;

- від 06.10.2016 року №660, відповідно до якого затверджується проект землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 13,8 га сіножатей;

- від 28.07.2016 року №501, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 20 га сіножатей, 10 га пасовищ та 10 га рілля;

- від 14.07.2016 року №462, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 13,8 га та 12,0 га сіножатей;

- від 20.07.2016 року №471, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 11,5 га, 30,0 га, 14,0 га та 9,5 га пасовищ;

- від 20.07.2016 року №470, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 14,2 га та 5,7 га пасовищ;

- від 25.07.2016 року №483, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 74 га рілля;

- від 25.07.2016 року №484, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 49,4 га сіножатей;

- від 01.11.2016 року №729, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 33 га пасовищ;

- від 10.11.2016 року №765, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 22 га сіножатей;

- від 10.11.2016 року №764, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 62 га пасовищ;

- від 01.11.2016 року №728, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 19 га пасовищ;

- від 10.11.2016 року №766, відповідно до якого надається дозвіл на розробку проекту землеустрою щодо надання у користування на умовах оренди строком на 14 років 45 га сіножатей;

- інші розпорядження, у відповідності до яких в оренду передано пасовища, сіножаті, багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя, із земель, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), або розпорядження, якими надано дозвіл на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації), що дозволяє набути такі землі в оренду, або розпорядження, якими затверджено таку землепорядну документацію;

3) Вільнянської районної державної адміністрації:

- від 25.01.2016 року №31, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 10 га рілля;

- від 25.01.2016 року №32, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 30 га сіножатей;

- від 25.01.2016 року №44, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 10 га сіножатей;

- від 12.03.2016 року №149, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 36 га багаторічних насаджень;

- від 26.01.2016 року №46, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 11,54 га рілля;

- від 12.03.2016 року №153, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 23,3505 га багаторічних насаджень;

- від 12.03.2016 року №154, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в

багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя, із земель, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), або розпорядження, якими надано дозвіл на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації), що дозволяє набути такі землі в оренду, або затверджено таку землепорядну документацію;

б) Більмацької районної державної адміністрації:

- від 18.01.2016 року №22, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 28,0 га пасовищ;

- від 11.02.2016 року №64, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 21,1 га;

- від 25.08.2016 року №328, відповідно до якого надається дозвіл на виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та подальшої передачі в оренду 80,0 га;

- інші розпорядження, у відповідності до яких в оренду передано пасовища, сіножаті, багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя, із земель, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), або розпорядження, якими надано дозвіл на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації), що дозволяє набути такі землі в оренду, або затверджено таку землепорядну документацію;

7) Орхівської районної державної адміністрації:

- від 15.01.2016 року №19, відповідно до якого передаються в оренду нерозподілені (не витребувані) земельні частки (паї) строком на 49 років площею 89,53 га пасовищ;

- від 22.03.2016 року №128, відповідно до якого передаються в оренду нерозподілені (не витребувані) земельні частки (паї) строком на 49 років площею 55,15 га пасовищ;

- від 05.05.2016 року №187, відповідно до якого передаються в оренду нерозподілені (не витребувані) земельні частки (паї) строком на 49 років площею 25,0 га сіножатей та 16,5 ріллі;

- від 16.05.2016 року №204, відповідно до якого передаються в оренду нерозподілені (не витребувані) земельні частки (паї) строком на 7 років площею 19,7479га;

- від 20.05.2016 року №213, відповідно до якого передаються в оренду нерозподілені (не витребувані) земельні частки (паї) строком на 7 років площею 35,0га пасовищ;

- інші розпорядження, у відповідності до яких в оренду передано пасовища, сіножаті, багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя, із земель, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), або розпорядження, якими надано дозвіл на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації), що дозволяє набути такі землі в оренду, або затверджено таку землепорядну документацію;

8) Бердянської районної державної адміністрації:

- від 18.01.2016 року №22, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) 103,731 га ріллі;

- від 12.07.2016 року №244, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та передачі в оренду 55,0 га сіножатей;

- від 01.04.2016 року №109, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) та передачі в оренду 57,3 га пасовищ;

- інші розпорядження, у відповідності до яких в оренду передано пасовища, сіножаті, багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя, із земель, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), або розпорядження, якими надано дозвіл на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації), що дозволяє набути такі землі в оренду, або затверджено таку землепорядну документацію;

9) Михайлівської районної державної адміністрації:

- від 20.04.2016 року №22, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) для подальшої передачі в оренду площею 64,3613 га;

- від 10.06.2016 року №165, відповідно до якого надається дозвіл на розробку технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж земельної ділянки в натурі (на місцевості) для подальшої передачі в оренду площею 24,03 га;

- інші розпорядження, у відповідності до яких в оренду передано пасовища, сіножаті, багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя, із земель, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), або розпорядження, якими надано дозвіл на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації), що дозволяє набути такі землі в оренду, або затверджено таку землепорядну документацію;

10) Новомиколаївської, Пологівської, Василівської, Розівської та інших районних державних адміністрацій, у відповідності до яких в оренду передано пасовища, сіножаті, багаторічні насадження та інші сільськогосподарські угіддя, із земель, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай), або розпорядження, якими надано дозвіл на розробку землепорядної документації (проекту землеустрою, технічної документації), що дозволяє набути такі землі в оренду, або затверджено таку землепорядну документацію.

Наголошую також на тому, що наведений мною перелік розпоряджень не є вичерпним. За наявною інформацією, що безперечно потребує перевірки з Вашого боку, голови районних державних адміністрацій Запорізької області і надалі, зловживаючи своїми службовими повноваженнями, продовжують передавати у незаконне володіння землі колишніх сільськогосподарських підприємств.

Зазначу, що у реалізації вказаної схеми задіяні голови більшості районних державних адміністрацій Запорізької області, які видають аналогічні за змістом розпорядження.

Відомі факти, коли значні території невитребуваних земельних часток (паїв), виявлених під час проведення операції «Урожай-2016», передавались в довгострокову оренду окремим підприємствам на неконкурентних засадах, хоча претендувало на ці земельні ділянки декілька суб'єктів.

Крім того, мені стало відомо й про те, що без достатніх правових підстав тисячі гектарів землі були передані таким підприємствам як:

- ФГ ВК «Агроленд», яке отримало у користування земельні ділянки, розташовані поза межами населених пунктів загальною площею 224,7 га, з них: 90, 8 га – на території Широківської сільської ради; 19,9 га – на території Малокатеринівської селищної ради; 74, 0 га – на території Григорівської сільської ради; 40,0 га – на території Миколай-Пільської сільської ради;

- ФГ «Агро-Троя», яке отримало у користування земельні ділянки, розташовані поза межами населених пунктів загальною площею 151,11 га, з них: 89,2 га – на території Маріївської сільської ради; 62,91 га – на території Біленьківської сільської ради.

На десятки років приватним особам та суб'єктам господарської діяльності були

передані практично всі пасовища та сіножаті, розташовані поблизу сільських населених пунктів Запорізької області, які використовувалися для сінокосіння та випасання худоби та відносяться до земель колективної власності, які підлягають розподілу між особами, що мають право на земельну частку (пай).

У мешканців сіл Запорізької області є об'єктивні підстави побоюватись того, що після передачі в оренду, цілинні землі, які десятками, а то й сотнями років використовуються ними та їх родинами для сінокосіння та випасання худоби, будуть розорані, а пасовища та сіножаті як наслідок будуть знищені, що, у свою чергу, нанесе нищівний удар по тваринництву та домашньому господарству кожної родини.

При цьому, як мною вже наголошувалося раніше, більшість із таких земель підлягає розподілу між особами, які мають право на земельну частку (пай), але нажаль, відповідні процедури з об'єктивних причин не були проведені.

Зазначена обставина стосується і земель, що перебували у користуванні «Державного підприємства – Запорізький кінний завод № 86» (знаходиться у стадії припинення) та Філії «Запорізький кінний завод № 86» Державного підприємства «Конярство України». Адже, працівники вказаного підприємства й досі не отримали належні їм землі.

Ситуація із землями Дружелюбівського виправного центру №1, орієнтовною площею близько 2500 гектарів, які було передано у безоплатне постійне користування сумнівному новоствореному підприємству «інвалідів», вказує на порушення інтересів держави зі сторони законного землекористувача — Дружелюбівського виправного центру (№1), який відкрито та платно використовував вказану земельну ділянку майже 20 років. Вперше вказана земельна ділянка була передана у постійне користування у 1997 році.

Фундаментом для невизнання прав на землю вказаного центру та передачі землі сумнівному підприємству «інвалідів» стало розпорядження голови Запорізької обласної державної адміністрації від 27.05.2016 № 308 «Про скасування розпоряджень голови Вільнянської районної державної адміністрації від 25.11.2003 № 630, від 27.10.2005 № 765, від 19.01.2011 № 33».

Ситуація із землями Запорізького кінного заводу № 86 та Дружелюбівського виправного центру №1 є доволі схожою.

Спочатку були скасовані розпорядження, на підставі яких держава в особі Філії «Запорізький кінний завод № 86» та Дружелюбівського виправного центру №1 користувалась вказаними землями. Згодом, відповідно до наказів Головного управління Держгеокадастру у Запорізькій області, вказані землі було передано у безоплатне постійне користування сумнівним підприємствам «інвалідів», а їх право на цю землю офіційно зареєстровано. А ще згодом, після того як вказані події набули суспільного резонансу, Держгеокадастр скасував частину своїх наказів щодо передачі вказаних земель сумнівним підприємствам «інвалідів».

Між тим, відповідно до даних реєстру, всі землі Дружелюбівського виправного центру №1, незважаючи на відміну частини наказів Держгеокадастру продовжують перебувати у користуванні сумнівного підприємства «інвалідів».

Варто зазначити, що голови більшості районних адміністрацій Запорізької області старанно приховують факти видачі ними незаконних розпоряджень, які стосуються надання у користування земельних ділянок із невитребуваних земельних часток (паїв), виявлених під час операції «Урожай-2016» – вказані розпорядження не оприлюднювались у встановленому законом порядку, не надавались на інформаційні запити та мої депутатські звернення.

Наприклад, ознайомлення з офіційним веб-сайтом Розівської районної державної адміністрації <http://zprozrda.gov.ua> дозволяє виявити, що велика кількість розпоряджень

РДА взагалі не оприлюднюються, що є порушенням ст. 15 Закону України «Про до публічної інформації». Зокрема, не оприлюднені є розпорядження голови районної державної адміністрації: №№ 199, 204-211, 215, 217-220, 225, 234, 235, 240-242, 256, 266, 268, 270, 271, 275-302, 304, 305, 310, 313, 344, 348-360, 362, 363, 365, 366, 371, 374-378, 383, 387, 403, 412, 413, 415, 416, 424, 434-438, 440, 441, 445-454, 459, 469, 470, 481, 486, 488, 494-501, 503-529, 531, 534-550, 552-555, 563, 565, 566. Зважаючи на таке, я маю істотні підстави припустити, що не оприлюднені розпорядження стосуються саме питань виділення земельних ділянок з метою подальшого надання їх в оренду за рахунок нерозподілених (не витребуваних) земельних часток (паїв) колишніх КСП.

Враховуючи викладене, керуючись ст. 15, ч. 5, 9 ст. 17, ч. 2 ст. 19 Закону України «Про статус народного депутата України», ст. 214 Кримінального процесуального кодексу України, **прошу:**

1) внести до Єдиного реєстру досудових розслідувань інформацію, викладену у цьому запиті, зареєструвавши тим самим окреме кримінальне провадження за ч. 5 ст. 191 та ст. 364 Кримінального кодексу України, або розглянути питання про приєднання цього депутатського запиту до матеріалів кримінального провадження, яке вже відкрито НАБУ щодо посадовців Головного управління Держгеокадастру у Запорізькій області та Запорізької обласної державної адміністрації, за фактом використання ними службового становища для отримання неправомірної вигоди від юридичних осіб, що спричинило збитки державі та державним підприємствам в сумі близько 115 млн. грн.;

2) розслідувати в рамках кримінального провадження обставини систематичної видачі головами районних державних адміністрацій Запорізької області розпоряджень щодо надання дозволів та безпосередньої передачі в оренду пасовищ, сіножатей та інших сільськогосподарських угідь, які підлягають розподілу між власниками земельних часток (паїв), а також підстави отримання прав на такі землі ФГ ВК «Агроленд» (керівником якої є чоловік штатного радника).

Відповідь на цей депутатський запит прошу надіслати у встановлений законодавством строк за адресою: 01008, м. Київ, вул. Грушевського, б. 5, Верховна Рада України, народному депутату України Соболеву С.В.

**З повагою,
народний депутат України**

Соболев С.В.